

Verksamhetsrapport 2024

Mål- och resultatplanen 2020 - 2023

Kommunstyrelsens politiska analys

Stabsavdelningen

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehållsförteckning

Verksamhetsrapport 2024	1
1 Inledning	3
1.1 Mål- och resultatplanen 2020 - 2023	3
1.2 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 med mål och resultatindikatorer	3
1.2.1 En bra start i livet	3
1.2.2 Vägen till arbete	4
1.2.3 Det goda åldrandet	4
1.2.4 Attraktiva byar	4
1.2.5 Hållbara Östra Göinge	5
1.3 Avslutande verksamhetsrapport	5
2 Inledning – Kommunstyrelsens analys	6
3 Analys – En bra start i livet	7
4 Analys – Vägen till arbete	9
5 Analys – Det goda åldrandet	9
6 Analys – Attraktiva byar och hållbarhet	10
7 Uppföljning och utvärdering	10
7.1 Modell för uppföljning och utvärdering	10
7.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport	11

1 Inledning

1.1 Mål- och resultatplanen 2020 - 2023

Mål- och resultatplanen för perioden 2020 - 2023 innehöll ekonomiska planeringsramar och fyra prioriterade verksamhetsområden samt ett övergripande tvärsektoriellt område. Varje prioriterat område bestod av resultatmål samt en eller flera resultatindikatorer. Till detta tillkom också texter rörande de inriktningar som gällde för respektive område.

Varje år gjordes uppföljningar och utvärderingar av respektive prioriterat område. Det innebar att verksamheterna årligen tog fram fyra verksamhetsrapporter som överlämnades till kommunstyrelsen för politisk analys. Under åren 2020 - 2023 togs således fram sammanlagt 12 verksamhetsrapporter och lika många politiska analyser.

Efter fyra år har det nu gjorts en slutlig verksamhetsrapport över vad som har åstadkommit inom förvaltningen utifrån de mål som har funnits uppsatta i Mål- och resultatplanen 2020 - 2023. Denna verksamhetsrapport har blivit underlag för den sista politiska analysen för planperioden.

I den Mål- och resultatplan som gällde för åren 2020 – 2023 lyfte politiken fram fyra prioriterade områden;

- En bra start i livet
- Vägen till arbete
- Det goda åldrandet
- Attraktiva byar

Utöver detta fanns ett övergripande område

- Hållbara Östra Göinge

För ytterligare information om uppföljning och utvärdering hänvisas till avsnittet 6 i denna analys.

1.2 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 med mål och resultatindikatorer

1.2.1 *En bra start i livet*

Ett gott och självständigt liv förutsätter att individen har redskap och förmågor att göra de val han eller hon önskar att göra. Därför behöver alla barn och unga en bra start i livet.

Resultatmål: År 2023 har barn och unga kunskaper, lust att lära och är motiverade för vidare utbildning.

Resultatindikatorer och målsättningar

- höja andelen gymnasieelever med examen inom 4 år från 71,3 % till 80 %,
- höja andelen elever som avslutat årskurs 9 på våren som återfinns i gymnasieskolan på hösten från 96,7 % till 97,5 %,
- höja andelen elever som är behöriga till gymnasiet från 66,9 % till 90 %,
- höja genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 från 185 poäng till 225 poäng,
- höja andelen elever i årskurs 8 som har studiero och känner sig stimulerade att lära mer från 67,7 % till 80 %,

- höja andelen elever i årskurs 6 som når kunskapskraven i alla ämnen från 64,9 % till 80 %,
- höja andelen elever i årskurs 3 som når godkänd nivå på nationella prov, delprov läsa: berättande text från 79,1 % till 94 %.

1.2.2 Vägen till arbete

Att kunna försörja sig själv genom arbete eller företagande är en grund för delaktighet i samhället. Det är också en förutsättning för den enskildes självständighet och ekonomiska oberoende.

Resultatmål: År 2023 är Göingebon aktiv och självständig genom arbete eller företagande.

Resultatindikatorer och målsättningar

- minska andelen hushåll med ekonomiskt bistånd från 2,6 % till 2,3 %,
- minska andelen arbetslösa och sökande i program 16–64 år från 13% till 11 %,
- förbättra resultatet i Svenskt näringslivs mätning företagsklimat ”service till företagen” från 3,6 till 4,1.

1.2.3 Det goda åldrandet

Göingeborna lever allt längre. För att kunna vara aktiv, oberoende och delaktig i samhällslivet långt upp i åldrarna måste var och en ta eget ansvar för att må bra och ha en god psykisk och fysisk hälsa. Att utveckla intressen och att möta andra människor är viktigt för välbefinnandet precis som hjärngympa och fysisk aktivitet. Därför ska hälsofrämjande insatser och frivilligarbetet, med sina olika mötesplatser och former, fortsatt uppmuntras.

Resultatmål: År 2023 ska äldre Göingebor kunna leva ett aktivt liv och åldras med fortsatt deltagande i samhället.

Resultatindikatorer och målsättningar

- minska antal fallskador bland personer 80+ per 1000 invånare från 63 till 60,
- invånare 65+ utan hemtjänst eller särskilt boende ska bibehålla nivån från 88,1 % till 88 %.

1.2.4 Attraktiva byar

Östra Göinges livskraftiga byar med sina olika karaktärer är Östra Göinges själ. Detta är en viktig utgångspunkt för byautvecklingen där vi tar tillvara det som är unikt och förädlar det som skapar trivsel, trygghet och hållbarhet. Göingeborna ska vara stolta över att bo i Skånes gröna hjärta.

Resultatmål: År 2023 upplevs byarna som välkomnande, levande och hållbara.

Resultatindikatorer och målsättningar

Höja nöjt medborgarindex i SCB medborgarundersökning:

- parker/grönområden från 7,7 till 8,2,
- miljöarbete från 60 till 70,
- kultur från 60 till 63,
- idrotts/motionsanläggning från 57 till 62,
- gator och vägar från 56 till 61

Förbättra resultatet i Polisens trygghetsmätning:

- konkret känsla av otrygghet från 2,7 till 2,3,
- nedskräpning från 52 till 40

1.2.5 Hållbara Östra Göinge

Östra Göinge ska byggas långsiktigt hållbart. Därför ska dagens behov tillgodoses utan att kommande generationers behov äventyras. Hållbar utveckling omfattar tre områden som måste balanseras mot varandra: ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Inom detta prioriterade område finns enbart ett finansiellt mål kopplat till att det ekonomiska resultatet som andel av skatter och statsbidrag ska uppgå till 2 % samt att koncernens soliditet inklusive pensionsåtagande ska uppgå till minst 25 %. Miljömässig och social hållbarhet är horisontella områden som genomsyrar stora delar av förvaltningens arbete.

1.3 Avslutande verksamhetsrapport

I den sammanfattande verksamhetsrapporten finns en beskrivning över resultatet av förvaltningens samlade arbete kopplat till de prioriterade områdena i Mål- och resultatplanen 2020–2023. Utifrån de politiska analyserna som gjorts under planperioden gav resultatutskottet förvaltningen i uppdrag att återrapportera en sammanfattning av det arbete som gjorts och de resultat som uppnåtts under perioden. Urvalet av rubriker för varje prioriterat område gjordes av resultatutskottet och består av följande områden.

En bra start i livet

- Kunskaper och skolresultat
- Trygghet och studiero
- Läraren

Vägen till arbete

- Arbete och ekonomiskt bistånd
- Individer som står långt från arbetsmarknaden

Det goda åldrandet

- Kompetensförsörjning
- Förebyggande arbete

Attraktiva byar och hållbarhet

- Trygghet
- Attraktivitet
- Hållbarhet

2 Inledning – Kommunstyrelsens analys

Trots vågorna av svåra omständigheter har förvaltningen stått fast vid kurs och följt kommunens politiska vision. Vår förmåga att hålla fast vid våra prioriteringar och mål, trots motstånd, är ett tecken på vår styrka och uthållighet.

Under perioden 2020-2023 har förvaltning arbetat mot en tydlig politisk beställning, trots svåra omständigheter och en komplex omvärld har Östra Göinge kommun framgångsrikt arbetat mot målen för de prioriterade områdena; den politiska beställningen har varit tydlig och förvaltningen har haft en plan för att realisera den. När de gångna fyra åren analyseras kan vi å ena sidan konstatera att det svåra omvärldsläget som ständigt påverkar oss gjort det svårt att leverera i höjd med alla målnivåer. Samtidigt kan vi också konstatera att utmaningarna till trots så ser vi likväl positiva positionsförflyttningar inom de flesta områden, kommunens långsiktiga och strategiska arbete gör skillnad.

Det är viktigt att uppmärksamma det positiva arbetet som har utförts under rapportperioden. Trots utmaningarna har kreativa lösningar implementerats, och kommunstyrelsen har sett framsteg inom flera verksamhetsområden. Skolans arbete har ytterligare systematiserats, vilket har bidragit till en bättre struktur och effektivitet. Kommunens näringsliv visar på en betydande robusthet, och kommunen har genom arbetsmarknadsenheten (AME) hjälpt fler till någon form av sysselsättning. Vi kan också glädjas åt att antalet familjer som lever med ekonomiskt bistånd har minskat, samtidigt som Östra Göinge levererar en äldreomsorg av hög kvalitet, som både överträffar Skåne- och riksnittet. Kommunens organisation genomsyras i en allt högre grad av hållbarhetstänk där förvaltningen arbetar proaktivt, vilket har visat sig ge snabba resultat i retur på investeringar. Rapportperioden redovisar en tydlig framgång, det är dock av ytterst vikt att understryka att det finns fortsatt arbete att göra. Förvaltningen måste inte bara arbeta för att upprätthålla den momentum som skapats, utan även uppmuntra och stödja kreativitet och innovativa lösningar för att möta framtida utmaningar.

På de områden där förvaltningen har uppnått måluppfyllelse är det avgörande att man inte förlorar den höga kvalité man har arbetat så hårt för att uppnå. Även om det kommer bli nödvändigt att göra fler satsningar för skolresan, får förvaltningen inte tappa i de områden där det redan görs ett framstående arbete. Det är således en balansgång mellan att fortsätta framåt och att samtidigt värna om det som redan fungerar väl.

Kommunstyrelsen gör följande bedömning kring måluppfyllelsen under rapporteringsperioden:

En bra start i livet	Kunskaper och skolresultat		Trygghet och studiero "Ordning och reda"
Vägen till arbete	Arbete	Ekonomiskt bistånd	Individer som står långt från arbetsmarknaden
Det goda åldrandet	Kompetensförsörjning		Förebyggande arbete och ett hälsosamt åldrande
Attraktiva byar och hållbarhet	Trygghet	Attraktivitet	Hållbarhet

Grön: Positionsförflyttningar har skett och sker i rätt riktning, även om målnivåerna inte alltid är uppnådda i alla delar

Gul: Ett systematiskt arbete pågår och tendenser till positiva positionsförflyttningar noteras

Orange: Systematiskt arbete pågår men målnivåerna är långtifrån uppnådda

Rött: Inget systematiskt arbete pågår och negativa positionsförflyttningar noteras

3 Analys – En bra start i livet

Skolresan *tvåhundraåttiå 2030* i Östra Göinge kommun befinner sig fortfarande i sitt tidigare skede, och under de två senaste åren har ett arbete genomförts för att systematisera skolresans tre centrala områden: elevers motivation, förmågan att läsa och studiero. Det är viktigt att understryka uppståndet av det systematiska arbetet och dess betydelse för att uppnå det fastställda målet; skolresan är en gemensam angelägenhet och kräver ett gemensamt deltagande och engagemang. Detta reflekteras i de praktiska åtgärder som vidtagits för att förtydliga gemensamma ramar för arbetet med trygghet och studiero, genom bland annat framtagandet av handboken *Trygg och säker skola*, samt olika screeningar som görs för att samla in bättre underlag kring elevernas kunskaper. Kommunstyrelsen bedömer att skolresan har spelat och spelar en viktig roll i att främja skolarbetet i Östra Göinge kommun.

För att möta de nuvarande och framtida utmaningarna behöver förvaltningen utforska nya möjligheter, särskilt inom kompetensområden som är kopplade till våra prioriterade områden. Dessa insatser måste genomsyra hela organisationen och vara föremål för noggrann uppföljning från både politik och förvaltning. Det är genom en kontinuerlig och målinriktad satsning på kompetensutveckling som kommunens verksamheter kan rustas inför framtida utmaningar. Det är viktigt att våga prova nya metoder och angreppssätt, men samtidigt vara uppmärksamma på effekterna av dessa insatser för att säkerställa att de faktiskt leder till önskade resultat. Kommunstyrelsens uppgift, genom framförallt resultatutskottet, blir att följa effekterna av skolresan och dess gemensamma åtaganden. Kommunstyrelsen måste både uppmuntra förvaltningens arbete med att förbättra skolresultaten samtidigt som man noggrant granskar det pågående arbetet. I samband med detta vill kommunstyrelsen belysa pilotprojektet på Kviingskolan, och vad som avses med "goda resultat"? Grundas bedömningen på subjektiva intryck och uppfattningar, eller finns det konkreta mätningar och data som ligger till grund för påståendet? Frågeställningen syftar till att understryka vikten av att genomföra uppföljningar på ett systemiskt och evidensbaserat sätt, för att säkerställa att våra beslut och de åtgärder som görs grundas på tillförlitlig information och analys.

Under rapportperioden ser vi tyvärr ingen mätbar förbättring i elevernas kunskaper och skolresultat. Dessa resultat kan dock inte ses i ett vakuum, utan behöver förstås mot bakgrund av att skolresan fortfarande befinner sig i ett tidigare skede, som nämnt ovan. I kombination med detta har vi under resultatperioden drabbats av en pandemi som har varit särskilt utmanande för utbildningsområdet. Även om inga mätbara förbättringar syns är det positivt att kommunen inte haft någon nedgång i skolresultaten, detta är en indikation på att skolsystemet haft en god förmåga att hantera svårigheterna och behålla en viss stabilitet under en krävande period. Vi befinner oss fortsatt i en tid där omvärldsläget inte är optimalt, och förutsättningarna kommer aldrig att bli optimala; våra verksamheter kommer alltid att vara föremål för yttre påverkan, vilket betonar vikten av att bygga organisationer och arbetssätt som prioriterar det långsiktiga målet och vidtar proaktiva åtgärder inför framtida utmaningar.

En av många utmaningar är att möta behoven hos elever som börjar på introduktionsprogram (IM), där andelen som tar gymnasieexamen inom fyra år minskat. Hur kan förvaltningen justera insatserna för att öka andelen som tar examen? Hur påverkas möjlighet att ta examen om man inte klarar det inom fyra år? Finns det några åldersmässiga trender för dem som tar examen? Hur ser den åldersmässiga fördelningen ut bland elever på IM? Hur står sig kommunen i förhållande till jämförelsekommunerna när det gäller examensresultat för elever som studerar på IM? En del i kommunstyrelsens framtida arbete blir att följa upp dessa frågeställningar.

4 Analys – Vägen till arbete

Rapporten visar att arbetslösheten har minskat och att färre familjer är i beroende av ekonomiskt bistånd. Den pekar också på en robusthet i näringslivet som underbygger det positiva resultatet. Parallellt med detta finns ett växande behov av att etablera stödstrukturer och insatser för personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden. Förvaltningen gör ett bra jobb, men kan inte ta på sig detta ansvar själva. Det är därför viktigt att kommunen fortsatt arbetar med andra aktörer för att adressera dessa utmaningar. Samverkan ger oss en möjlighet att dra nytta av resurser och expertis som inte finns internt. Kommunstyrelsen ser fram emot att följa upp framstegen och utvecklingen av samverkansarbetet.

Under perioden 2020–2023 har närmare 600 personer gått vidare till någon form av sysselsättning genom kommunens arbetsmarknadsenhet (AME). Hur många procent utgör dessa 600 personer av den totala mängden kunder som AME tagit emot?

Förvaltningens arbete med e-tjänster, rutiner, processer och automatiseringen av administrativa uppgifter frigör värdefull tid och resurser till kärnverksamheten. Det är viktigt att arbetet organiseras genom tydliga riktlinjer och regelbunden uppföljning för att säkerställa en korrekt implementering och minimera riskerna för välfärdsbrott. Kommunstyrelsen uppmuntrar det pågående utvecklingsarbetet och ser positivt på strävan efter effektivisering och modernisering. Det är en balansakt som kommunstyrelsen i fortsättningen kommer att följa.

5 Analys – Det goda åldrandet

Förvaltningen har framgångsrikt arbetat mot målen för det goda åldrandet med fokus på förebyggande åtgärder, aktiviteter och hög kvalitet inom äldreomsorgen; resultatet av arbetet inom ramen för det goda åldrandet har avspeglats i den höga nivån av kundnöjdhet. Trots detta finns det fortfarande områden som kräver uppmärksamhet, genom en förväntad ökning av antalet äldre i kombination med en minskande arbetskraft kommer det fortsatt vara viktigt att satsa på strategisk kompetensutveckling för att möta de framtida behoven. Förvaltningen har visat en systematisk ansats i arbetet med kompetensförsörjning genom chefsutbildningar i hälsofrämjande ledarskap och Silvia-certifieringen av Skogsbrynet i Sibbhult. Det goda arbetet behöver fortsätta, samtidigt som förvaltningen fortsatt sätter fokus på det förebyggande arbetet för att möta de förväntade utmaningarna.

Kommunstyrelsen ser vikten av att fortsatt stärka samarbetet med externa parter, andra kommuner och ideella krafter. Förvaltningen har lyckats uppnå betydande effekter genom att kombinera småskalighet och omfattande åtgärder i det förebyggande arbetet; man har både tänkt litet och stort. Detta har öppnat upp möjligheten för oss att genomföra det förebyggande arbetet på flera nivåer, och ett exempel på detta är samarbetet med frivilliga som erbjuder oss en kostnadseffektiv lösning för att uppnå betydande resultat.

Avslutningsvis kommer kommunstyrelsen i fortsättningen att följa upp hur övergången från tidsstyrning till behovsstyrning har påverkat verksamheten och dess leverans, hur teknologin används för att förbättra våra förutsättningar och omställningen till nära vård.

6 Analys – Attraktiva byar och hållbarhet

Under rapportperioden har förvaltningens arbete präglats av ett enat synsätt och en stark förankring i de övergripande politiska målen; arbetet med attraktiva byar har fokuserat på att skapa trygga, trivsamma och välmående samhällen där en ren och välskött miljö är av central betydelse.

Arbetet kräver inte bara engagemang och expertis, utan också tillräckliga resurser för att möta de ständiga behoven och kraven från våra kunder, det blir därför viktigt att identifiera innovativa möjligheter till rådande problem. En betydande utmaning är frågan om ovårdade tomter. För att tackla detta problem uppmanar kommunstyrelsen förvaltningen att utforska mjuka åtgärder för att påverka attityder och underbygga kunskaper gentemot dessa problem. Det inkluderar att använda kommunens egna kommunikationskanaler för att genomföra informationskampanjer om fastighetsskötsel och liknande initiativ. Genom att öka medvetenheten och förståelsen för vikten av att hålla tomterna välskötta och underhållna, kan man förhoppningsvis främja ett mer ansvarsfullt beteende och bidra till att minska förekomsten av ovårdade tomter. I arbetet kan kommunen ta inspiration från Östra Göinge Renhållning (ÖGRAB) och deras framgångsrika informationskampanjer som fokuserat på att öka medvetenheten om återbruk och renhållning.

För att närma oss en lösning blir det nödvändigt att kombinera mjuka och hårda åtgärder; det finns ett värde i att både arbeta med att påverka attityder genom mjuka insatser samt att tillämpa konkreta och handfasta åtgärder för att säkerställa efterlevnad av regler och normer. Ett tidigare exempel på sådan åtgärd är användningen av kommunens tillsynsjurist.

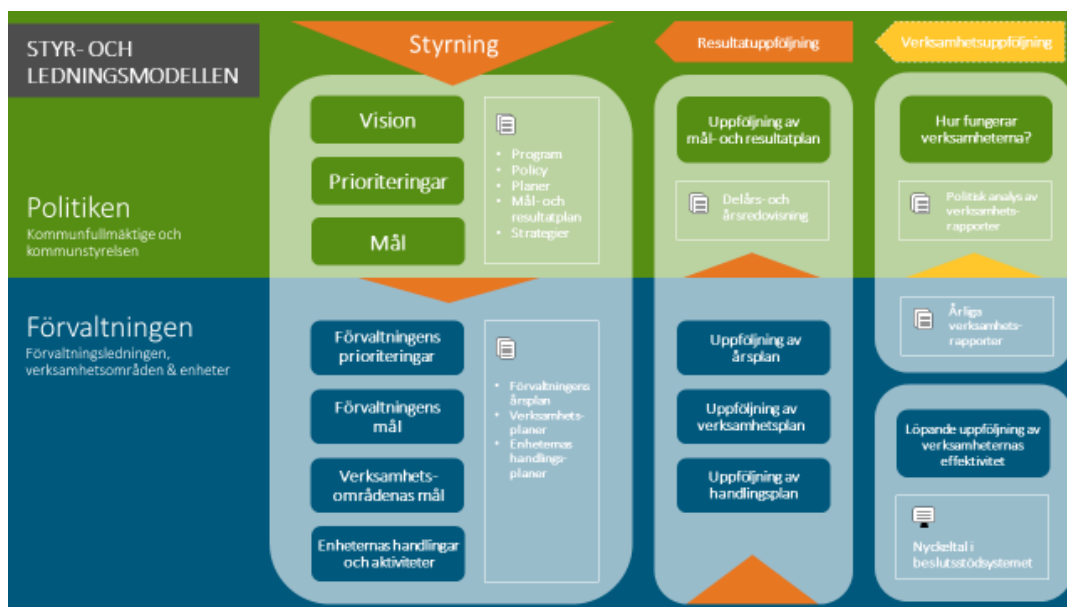
Det är samtidigt viktigt att inte underskatta betydelsen av frivilliga insatser för att främja trivsel och skötsel av våra gemensamma områden. Exempelvis är Folkets park i Glimåkra och Knislinge utmärkta illustrationer på hur frivilligt engagemang kan bidra till att förbättra närmiljön. Hur kan förvaltningen arbeta för att aktivt stödja och främja sådana initiativ för att upprätthålla den anständighet och trivsel som vi strävar efter?

7 Uppföljning och utvärdering

Nedan följer en kortare beskrivning av den modell enligt vilken kommunstyrelsens resultatutskott arbetade utifrån under planperioden 2020 – 2023.

7.1 Modell för uppföljning och utvärdering

En viktig del i alla styr- och ledningsmodeller är att det finns en tydlig metod för hur uppföljning och utvärdering ska fungera. I den av kommunfullmäktige fastställda styr- och ledningsmodellen har dessa delar en uttrycklig och framträdande roll som åskådliggörs enligt nedan.

Utifrån Verksamhetsrapporterna arbetade politiken under planperioden enligt följande utvärderingsmodell:

1. Verksamhetsrapporten för ett område presenterades för kommunstyrelsen.
2. Verksamhetsrapporten remitterades till kommunstyrelsens resultatutskott.
3. Utskottet arbetade fram en politisk analys kopplat till styrande politiska dokument.
4. Analysrapporten överlämnades till kommunstyrelsen för behandling.
5. Kommunstyrelsens fastställda analys framlades för kommunfullmäktige för presentation, genomgång och politisk debatt.

7.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport

I analysen:

- gjorde man en helhetsbedömning i förhållande till målen
- sökte man framgångsfaktorer respektive orsaker till varför målen inte nåddes
- skapade man tankar/idéer kring framtida inriktningar/mål

Det fanns en rad utgångspunkter för politiker att förhålla sig till inför utvärderingsarbetet. Det var viktigt/nödvändigt att:

- sätta sig in i verksamheterna och förstå dessa
- förstå vad förvaltningen ville med sitt arbete inom olika verksamheter
- förstå vilka utmaningar/prioriteringar verksamheterna hade framför sig
- skapa sig en insikt vad som var reglerat i lagar och förordningar
- skilja på verksamheternas grunduppdrag och det som var uppsatt i lokala politiska mål och dokument
- fokusera på resultat och inte på aktiviteter
- förstå att vissa delar av verksamheterna kunde vara svåra att följa upp och utvärdera